

PWYLLGOR CRAFFU GOFAL
20/02/25

Presenoldeb:

Y CYNGHORWYR:

Beth Lawton (Cadeirydd), Jina Gwyrfai, Elwyn Jones, Linda Ann Jones, Eryl Jones-Williams, Linda Morgan, Meryl Roberts, Sian Williams, Rheinallt Puw, Gwynfor Owen ac Einir Wyn Williams.

Swyddogion yn bresennol:

Llywela Haf Owain (Uwch Ymgynghorydd Iaith a Chraffu), Iwan Edwards (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth) a Sioned Mai Jones (Arweinydd Tîm Democratiaeth).

Eraill yn bresennol:

Y Cynghorydd Dilwyn Morgan (Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant) ac Aled Davies (Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant).

Yn bresennol ar gyfer eitem 6:

Dylan Owen (Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol), Mannon Emyr Trappe (Pennaeth Cynorthwyol Diogelu, Sicrwydd Ansawdd, Iechyd Meddwl a Diogelwch Cymunedol), Alun Gwilym Williams (Pennaeth Cynorthwyol Busnes), Mari Wynne Jones (Pennaeth Cynorthwyol Anabledau Dysgu), Sian Edith Jones (Pennaeth Cynorthwyol Gwasanaethau Oedolion), Rhion Glyn (Pennaeth Cynorthwyol Oedolion, Iechyd a Llesiant), Carwyn Rees (Archwilio Cymru) a Sian Roberts (Arolygiaeth Gofal Cymru).

Yn bresennol ar gyfer eitem 7:

Teresa Owen (Bwrdd Iechyd), Dyfed Edwards (Bwrdd Iechyd) a Ffion Johnstone (Bwrdd Iechyd).

1. ETHOL IS-GADEIRYDD

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Elwyn Jones yn Is-gadeirydd y Pwyllgor Craffu Gofal ar gyfer 2024/25.

2. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Menna Baines, Angela Russell, Gareth Coj Parry ac Anwen Jane Davies.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan y Cynghorydd Rheinallt Puw ar eitem 7, yn benodol y drafodaeth am Iechyd Meddwl. Fe adawodd y cyfarfod am y drafodaeth hon yn unig. Nid oedd y buddiant yn un a oedd yn rhagfarnu ar weddill y drafodaeth.

4. MATERION BRYD

Dim i'w nodi.

5. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 21 Tachwedd, 2024 fel rhai cywir.

6. AROLYGAETH GOFAL CYMRU A SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU - ARCHWILIAD AR Y CYD (HYDREF 2024)

Cyflwynwyd adroddiad gan yr Aelod Cabinet Oedolion, Iechyd a Llesiant gan dynnu sylw at bresenoldeb llawn tîm rheoli'r Adran Oedolion yn y cyfarfod heddiw. Diolchwyd iddynt am eu hamser gan fynegi bod eu presenoldeb yn dangos cryfder ac ymroddiad yr Adran i'w cyfrifoldebau. Eglurwyd bod archwiliad ar y cyd rhwng Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) a Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) wedi ei gynnal ym mis Hydref 2024 ar y gwasanaethau yn yr Adran Oedolion. Credwyd felly ei bod yn addas cyflwyno'r ddau adroddiad o fewn yr un eitem i'r Pwyllgor Craffu Gofal.

Ychwanegwyd yn ystod yr un cyfnod bod arolygiaeth o waith yr Adran oedd wedi ei gomisiynu gan yr Adran drwy'r CLILC wedi ei gynnal a hefyd y gwaith ar y cynllun Llechen Lan. Mynegwyd bod bwriad i ddod a chanfyddiadau'r holl arolygon at ei gilydd a chreu un cynllun gweithredu manwl ar gyfer yr Adran. Eglurwyd y bydd y cynllun hwn mewn amser yn dod ger bron y Pwyllgor Craffu Gofal er mwyn derbyn ei fewnbwn, sydd wastad yn cael ei werthfawrogi gan yr Adran.

Diolchwyd i swyddogion AGC a SAC am y cyd-weithio cyson efo'r Adran Oedolion a mynegwyd gwerthfawrogiad am eu mewnbwn. Amlygwyd bod canran uchel iawn o'r materion sy'n cael eu nodi yn faterion sy'n heriol yn genedlaethol neu'n faterion sydd eisoes wedi eu hadnabod a'r Adran yn ceisio darganfod datrysiadau ar eu cyfer.

Cyflwynodd cynrychiolydd Arolygiaeth Gofal Cymru'r adroddiad gan fanylu ar y canfyddiadau. Diolchwyd i Uwch Swyddogion yr Adran am eu gwaith o ragbaratoi cyn mis Hydref ac am y gwaith a'r gefnogaeth yn ystod yr archwiliad. Tynnwyd sylw at y llythyr sydd wedi ei gynnwys yn y Rhaglen (tudalen 16) gan egluro mai'r llythyr hwn yw canlyniad yr ymweliad.

Amlygwyd rhai materion sydd wedi eu cynnwys yn y llythyr megis y ganmoliaeth am y cynnydd sydd wedi ei wneud yn y maes gofal cartref er bod gwelliannau pellach i'w gwneud. Credwyd bod angen cysoni'r amser aros am asesiadau gan fod oedi efo rhai asesiadau am ofal cartref. Cydnabuwyd hefyd y cryfderau a'r gwelliannau clir yn y maes diogelu oedolion ac asesu galluedd meddyliol pobl.

Derbyniwyd bod heriau yn bodoli wrth geisio gweithio mewn partneriaeth efo'r Bwrdd Iechyd gan gydnabod bod ymdrechion yn cael eu gwneud a phwysleisiwyd y pwysigrwydd i barhau â'r ymdrechion hynny. Tynnwyd sylw at rai meysydd i'w gwella megis yr heriau wrth gofnodi data am asesiadau a chymorth i ofalwyr di-dâl gan nodi bod lle i wneud y data yn fwy dibynadwy.

Cyflwynodd cynrychiolydd Archwilio Cymru drosolwg o'r Adroddiad Archwilio Cymru fel sydd wedi ei gynnwys yn y Rhaglen (tudalen 37). Eglurwyd bod y gwaith archwilio SAC yn canolbwyntio ar faterion yn ymwneud â darparu a chomisiynu gofal cartref mewnol ac allanol. Diolchwyd am y croeso yn ystod yr ymweliad ac am y cyd-weithio.

Rhoddyd canmoliaeth i adroddiad Llechen Lan a'r cynlluniau sydd ar y gweill gan nodi fod hyn yn dangos meddwl hir dymor ac ystyriaethau i drawsnewid yr Adran i fod yn fwy effeithiol. Nodwyd ei bod yn wendid bod y flaenoriaeth hon ddim yn cael ei gynnwys yng nghynllun yr Adran nac yng Nghynllun y Cyngor ond amlygwyd bod cynlluniau ar y gweill a newidiadau eisoes wedi digwydd i adfer hyn, oedd yn galonogol iawn.

Tynnwyd sylw at un elfen oedd yn aneffeithiol yn y system bresennol sef bod tensiwn rhwng rhedeg gwasanaeth effeithlon a diffyg cyllideb a chreu gwasanaeth sy'n gynaliadwy yn ariannol. Nodwyd heb newid mawr roedd y gorwariant eleni yn ymddangos yn anochel. Ategwyd bod Llechen Lan yn dangos mwy o alw; o ganlyniad bydd angen gwneud yn siŵr bod lefel gwasanaeth yn gyson a bod sicrwydd i'r Cyngor a'r Aelodau bod y gyllideb yn gynaliadwy er mwyn osgoi'r angen i ddarganfod mwy o arian wrth gefn yn flynyddol.

Cyfeiriwyd at y gofrestr risg oedd yn cydnabod y risgiau ac yn adnabod camau lliniaru. Nodwyd nad oes disgwyliad i'r Adran ddatrys yr holl rwystrau yn y dyfodol agos ond bod camau mewn lle a bod y rhestrau aros yn lleihau a'n gwella yn gyson. Tynnwyd sylw at arddangosyn 3 yn yr adroddiad ar dudalen 45 o'r Rhaglen oedd yn gwneud 4 o argymhellion i'r Cyngor.

Ychwanegodd y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol bod yr Adran Oedolion wedi wynebu sawl her yn ddiweddar ac ymfalchïwyd bod canlyniadau'r arolygon yn eithaf cadarnhaol. Cydnabuwyd bod llefydd i wella a bod canlyniadau'r holl arolygon gan gynnwys yr arolwg CLILC wedi dod i gasgliadau weddol debyg. Amlygwyd bod yr Adran yn ymwybodol o lawer o'r meysydd i'w gwella eisoes gan nodi bod ambell un o'r meysydd hyn yn her i'r Adran ond credwyd bod yr adroddiad AGC yn deg a chywir ac yn rhoi cyfle i'r Adran well.

Credwyd bod yr adroddiadau i gyd yn casglu fod yr Adran ar y trywydd cywir ond angen gweithredu yn gyflymach. Tynnwyd sylw at y cynllun gweithredu sydd yn ei le gan yr Adran.

Cyfeiriwyd at yr heriau yn y maes gofal cartref, yn enwedig dros y ddwy flynedd ddiwethaf gan gydnabod bod rhagor o waith i'w wneud yn y maes. Ychwanegwyd bod y sefyllfa yn gwella ac y bydd adroddiad er mwyn ychwanegu'r gwaith ar ofal cartref i mewn i Gynllun y Cyngor yn dod ger bron y Cyngor Llawn yn fuan. Croesawyd y sylwadau gafodd eu derbyn gan yr arolygwyr ar y rhaglen Llechen Lan a diolchwyd i'r arolygwyr am eu gwaith.

Yn ystod y drafodaeth, cyflwynwyd y sylwadau a ganlyn:-

Diolchwyd am yr adroddiadau. Cyfeiriwyd at awgrym mewn cyfarfod blaenorol i'r Adran Oedolion wneud mwy o ddefnydd o'r broses craffu. Awgrymwyd efallai bod lle i wneud mwy o ddefnydd o'r Pwyllgorau Craffu ac i newid y ffordd mae Craffi'n cael ei gynnal er mwyn bod yn fwy o gymorth i'r Adrannau.

Pryderwyd nad oes gan rai o weithwyr rheng flaen y Cyngor e.e. gofalmwyr cartref neb i siarad â hwy yn ddigon aml a cwestiynwyd os all y Cyngor roi mwy o gyfleoedd i'r staff yma leisio eu barn.

- Mewn ymateb cydnabuwyd yr her o dderbyn adborth gan staff gan nodi fod y swyddi rheng flaen hyn yn gallu bod yn swyddi unig.
- Eglurwyd bod y Cyngor wedi cynnal sesiynau diolch ar gyfer gofalmwyr cartref oedd yn gweithio i'r Cyngor flwyddyn diwethaf. Eglurwyd bod y sesiynau hyn ar gyfer y gweithwyr gofal cartref sydd allan yn y gymuned. Cynhaliwyd 10 sesiwn gan nodi bod yr Adran wedi derbyn llawer o adborth defnyddiol. Nodwyd yn dilyn yr adborth a'r argymhellion bod newidiadau eisoes wedi digwydd megis gofod cinio pwrpasol i'r staff a goruchwyliaeth a chefnogaeth gan reolwyr llinell. Cyfeiriwyd at yr hybiau sydd wedi eu sefydlu mewn rhai ardaloedd er mwyn cwrdd â'r gofyn hwn gan y staff.
- Nodwyd bod yr Adran yn ymwybodol o'r gofynion gan ofalmwyr cartref ac yn ceisio gweithredu ar y pryderon a godwyd gan yr Aelod.

- Ychwanegwyd bod cynlluniau i'r Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol, Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesant a'r Aelod Cabinet i ymweld â gwasanaethau'r Adran dros y misoedd nesaf. Amlygwyd mai'r bwriad yw gwrandao ar staff a'u pryderon a'r heriau y maent yn ei wynebu.
- Soniwyd bod gwaith ar y gweill i gael siarter fel bod staff yn ymwybodol o'r gefnogaeth sydd ar gael iddynt yn y gwaith. Nodwyd hefyd bod holiaduron yn cael eu hanfon allan i staff er mwyn derbyn eu barn am y gwasanaeth.
- Cyfeiriwyd at yr Academi Gofal sydd bellach wedi ei sefydlu er mwyn denu a chefnogi gyrfa staff yn y meysydd gofal.

Cydymdeimlwyd â'r heriau cyson sy'n wynebu'r Adran Oedolion. Tynnwyd sylw at bwynt yn adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru am ddiffyg cyllideb digonol yn yr Adran Oedolion gan ofyn sut y gellir sicrhau rhagor o gyllideb i'r Adran yn sgil yr heriau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor. Gobeithir y byddai'r neges hon yn cael ei chyfleu i Lywodraeth Cymru gan fynegi barn bod y Cyngor yn cael ei dan-gyllido.

- Mewn ymateb nodwyd bod SAC wedi llunio adroddiad cenedlaethol ym mis Rhagfyr ar ariannu'r sector Llywodraeth Leol ble mae neges glir am yr anawsterau sydd o fewn y sector yn genedlaethol.
- Ychwanegodd y Pennaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant mae'r nod ydi gweithredu yn fwy effeithlon er mwyn cyfarch yr anghenion ond bod hyn yn anodd yn sgil y cynnydd yn y galw. Nodwyd ei bod yn ddyletswydd i ddefnyddio'r arian sydd ar gael yn y modd mwyaf effeithlon.

Gwnaethpwyd sylw nad oedd sôn yn yr adroddiad bod y gwasanaeth integredig iechyd meddwl oedd yn arfer bod efo'r Awdurdod Iechyd wedi dod i ben. Credwyd y dylai cyfeiriad at y newid yma fod wedi ei gynnwys yn yr adroddiad gan ei fod yn newid sylweddol.

- Mewn ymateb nodwyd mai ffocws AGC yn benodol oedd i ddilyn fyny ar y materion gafodd eu nodi yn yr archwiliad blaenorol nol yn 2022 a doedd y mater yma heb ei adnabod fel un o'r prif welliannau bryd hynny. Credwyd fod y mater yn un rhanbarthol ac yn ehangach na Gwynedd fel ardal benodol.
- Ychwanegodd y Pennaeth Cynorthwyol Diogelu, Sicrwydd Ansawdd, Iechyd Meddwl a Diogelwch Cymunedol y bydd adroddiad pellach ar y Gwasanaeth Iechyd Meddwl yn dod ger bron y Pwyllgor Craffu Gofal ym mis Ebrill.

Gofynnwyd faint o swyddogion sydd yn gwneud y gwaith o asesu pobl am o ran galluedd meddyliol o fewn y Cyngor ac os yw AGC yn credu fod y niferoedd hynny yn ddigonol.

- Mewn ymateb nodwyd bod pob Gweithiwr Cymdeithasol yn gallu gwneud asesiadau galluedd meddyliol a bod bid wedi ei gyflwyno am arian ar gyfer cyflogi dau asesydd budd gorau ychwanegol er mwyn cryfhau'r tîm DOLS.
- Gwnaethpwyd pwynt gan AGC bod safon yr asesiadau wedi gwella.

PENDERFYNWYD

Derbyn yr adroddiadau a gofyn am adroddiadau cynnydd.

7. **CWESTIYNAU AR GYFER PRIF WEITHREDWR, CADEIRYDD A RHEOLWR ARDAL Y BWRDD IECHYD BETSI CADWALADR**

Croesawyd cynrychiolwyr y Bwrdd Iechyd i'r cyfarfod. Gofynnwyd y cwestiynau a oedd wedi eu gofyn ymlaen llaw i'r Bwrdd Iechyd yn y drefn yr oeddynt yn ymddangos ar Raglen y Pwyllgor gan roi cyfle i gynrychiolwyr y Bwrdd Iechyd ymateb a'r Aelodau i holi cwestiynau pellach.

Gweledigaeth

Diolchwyd am y croeso cynnes a nodwyd ei bod hi'n braf cael ymweld â'r Cyngor i ateb cwestiynau. Esboniwyd bod y cynllun 'Gogledd Cymru Gwell' yn un sydd wedi bod yn rhedeg ers cyfnod ond yn rhywbeth mae'r Bwrdd Iechyd yn ail edrych arno. Eglurwyd bod o'n waith sydd wedi bod yn digwydd gyda'r trydydd sector, hefo partneriaid yn y cyngorau sir ar draws gogledd Cymru, ac yng Ngwynedd mae'n rhoi cyfle i roi ffocws ar les. Ymhelaethwyd mai'r bwriad yw t ceisio helpu, yn enwedig, y bobl mewn ardaloedd difreintiedig ac i fynd i'r afael ar y problemau mawr sydd yn medru gwneud gwahaniaeth yn y cefndir.

Cydnabuwyd fod problemau wedi codi gyda lefelau staffio yn ysbytai cymunedol ar draws Wynedd. Eglurwyd mai gweledigaeth y Bwrdd Iechyd i'r dyfodol yw sefydlu mwy o unedau mân anafiadau i rwystro pobl rhag mynd i'r Ysbytai mwy i gael triniaeth. Ymhellach eglurwyd mai'r nod yw sefydlu ystafelloedd triniaeth yn yr ysbytai cymunedol hefyd i rwystro pobl rhag gorfod teithio yn bell i gael cyffuriau drwy eu gwythiennau. Adroddwyd fod y gwasanaeth 'Tuag Adref' wedi cael dechrau positif. Nodwyd bod claf yn medru aros yn eu tai gydag ychydig bach o gefnogaeth gan y Bwrdd Iechyd a'r nyrsys cymunedol i osgoi gorlenwi yn yr ysbytai.

Croesawyd y syniad o gael mwy o ysbytai cymunedol sydd yn medru darparu mwy o wasanaethau i gleifion, ond yn sgil hynny mynegwyd pryder gyda rhai gwasanaethau yn cael eu canoli, fel y gwasanaeth fasgwlaidd. Eglurwyd fod arbenigedd fasgwlaidd yn Ysbyty Gwynedd o'r blaen, ond mae'r gwasanaeth bellach wedi ei ganoli yn Ysbyty Glan Clwyd. Mewn ymateb eglurwyd fod hwb y gwasanaeth Fasgwlaidd yn Ysbyty Glan Clwyd a bod rhai gwasanaethau eraill yn Ysbyty Gwynedd a Maelor. Nodwyd hefyd fod hyn yn broblem ehangach gan nad yw hi'n bosib cynnal gwasanaethau arbenigol ym mhob man yn y Gogledd oherwydd diffyg niferoedd.

Doctoriaid a gwasanaethau dyddiol eraill (sydd ddim yn wasanaethau brys):

Adroddwyd mai yn y gofal cychwynnol mae'r rhan fwyaf o waith y Bwrdd Iechyd yn cael ei wneud. Cyflwynwyd stateg oedd yn dangos, dros gyfnod o chwe mis, fod hanner miliwn o apwyntiadau gofal cychwynnol yng ngogledd gorllewin Cymru. Cydnabuwyd fod problemau gyda recriwtio meddygon sydd yn rhoi straen ar y system ond gobeithiwyd bydd agor ysgol feddygol ym Mangor yn helpu hyn yn y dyfodol.

O ran y mynediad i ofal cychwynnol, nodwyd eu bod yn gweithio mewn timau amlddisgyblaethol, gyda fferyllwyr sydd yn medru rhagnodi, therapyddion, nyrsys a pharafeddygon i gyd yn gweithio gyda'i gilydd. Soniwyd hefyd am y 'Sialens 50 diwrnod' sydd wedi galluogi'r Bwrdd Iechyd i roi arian ychwanegol i'r fferyllwyr ag i'r meddygon i edrych ar y cleifion bregus a fydd yn helpu i drïo cadw cleifion adref, neu mor agos â phosib i adref. Rhybuddiwyd mai arian byr dymor ydy'r arian yma i dreialu gwahanol bethau.

Cydnabuwyd fod anawsterau llif yn yr adran argyfwng ond nodwyd fod hyn yn gysylltiedig gyda'r nifer o bobl sy'n dod i'r adran yn hytrach na'r angen am wasanaethau argyfwng. Eglurwyd fod angen hwb cynhwysfawr ym mhob cymuned gydag amrediad o wasanaethau, a bod pobl yn ymwybodol o hynny. Byddai hynny yn tynnu'r pwysau oddi ar yr adran argyfwng. Nodwyd fod angen teilwro'r mynediad i'r adran argyfwng yn well drwy gyfeirio pobl at yr amrediad o wasanaethau eraill sydd ar gael. Mynegwyd pryder gan yr aelodau fod diffyg uned man anafiadau mewn rhai ardaloedd sydd yn gorfodi pobl i fynd i'r uned argyfwng ac felly cwestiynwyd os oes angen mwy o unedau man anafiadau o gwmpas Gwynedd.

Esboniodd aelod ei fod wedi mynychu'r adran argyfwng yn ddiweddar ac nid oedd peiriant gwerthu brechdanau na pheiriant gwerthu dŵr oer. Nodwyd mai rhywbeth bach iawn fyddai darparu peiriant diod a brechdanau yn yr uned argyfwng a fyddai'n gwella profiad pobl yn yr uned. Ymhellach, nododd fod cymaint o wendidau yn y system a'i fod yn bryderus am y dyfodol. Ymhelaethodd bod y staff yn gwneud eu gorau o dan straen anhygoel ond nad yw'r system yn gweithio'n effeithiol.

Cytunwyd bod problem gyda'r diffyg peiriannau bwyd a diod yn yr uned a bod gwaith angen ei wneud i wella profiadau pobl yn yr uned. Cydnabuwyd fod problemau mawr gyda'r adran argyfwng ond fod hyn yn broblem genedlaethol gyda'r boblogaeth yn byw yn hŷn. Nodwyd bod angen mynd i'r afael a'r broblem yma, gan gynnwys rhoi sylw i ddarparu gofal yn nes at adref a'r ffordd mae cymdeithas yn defnyddio gwasanaethau sydd ar gael.

Soniwyd bod profiadau pobl wrth ddisgwyl am driniaeth yn rhywbeth mae'r Bwrdd Iechyd yn medru dylanwadu arno yn uniongyrchol, ac y dylid edrych ar ôl y cleifion sydd ar restrau aros. Yn yr un modd, ymhelaethodd fod yr un peth yn wir yn yr adran argyfwng gyda phobl yn disgwyl oriau ac weithiau diwrnodau i'w cael eu gweld. Nodwyd fod angen gwneud hyn heb effeithio ar yr ochr glinigol a bod angen gweithio gyda phartneriaethau eraill fel y Groes Goch i greu'r amodau gorau phosib i bobl sy'n disgwyl yn yr uned argyfwng.

Gofynnwyd a oes uned man anafiadau ym Mangor sydd ar agor drwy ddydd bob dydd. Nododd yr aelod ei bod wedi bod yn yr adran argyfwng yn ddiweddar ac roedd llawer o bobl yno nad oedd angen gwasanaeth argyfwng. Byddai rhain wedi medru cael eu cyfeirio at yr uned man anafiadau i dynnu'r pwysa oddi ar yr adran argyfwng.

- Mewn ymateb, eglurwyd fod yna ffrwd i bobl sydd gyda man anafiadau a bod llwybr wedyn iddynt gael triniaeth heb amharu ar y bobl sydd wir mewn argyfwng. Nodwyd pryderon yr aelodau a chadarnhawyd eu bod am fynd a'r sylw yma yn ôl fel adborth. Ymhellach, cwestiynwyd os mai Ysbyty Gwynedd yw'r lle gorau i drin pobl gyda man anafiadau ac awgrymwyd y dylid ystyried sefydlu safleoedd eraill i'r math yma o driniaeth yn gwneud mwy o synnwyr yn ddyfodol.

Fferyllfeydd a deintfeydd

Esboniwyd nad yw agor fferyllfeydd yn dod o dan reolaeth y Bwrdd Iechyd. Eglurwyd, pan mae yna fwllch o ran fferyllfa yn y Gogledd, bod pobl yn medru rhoi cais i mewn er mwyn llenwi'r bwllch ond nid yw'r Bwrdd Iechyd yn medru rheoli'r broses yn ormodol. Os yw'r cais yn cael ei gymeradwyo, mae gan yr ymgeiswyr 7 mis i agor y fferyllfa ac mae

yna gyfnod lle maent yn gorfod hysbysu a dweud wrth randaliad. Cydnabuwyd fod y broses yn un cymhleth a hir ond fod rheolau mewn lle ac mae'r Bwrdd Iechyd angen eu dilyn.

Gofynnwyd a yw'r cynrychiolwyr yn cefnogi cais yr aelod seneddol dros Wynedd i gael ysgol ddeintyddol ym Mangor.

- Mewn ymateb, nodwyd eu bod wedi cefnogi pob ymgais i ddatblygu darpariaeth o wasanaethau o gwmpas y Brifysgol ym Mangor. Nodwyd eu bod yn hapus i gydweithio gyda llywodraeth a'r brifysgol i wireddu hynny oherwydd bod yr angen yn amlwg. Ategwyd mai'r gobaidh wedyn yw gallu recriwtio staff lleol i helpu gyda'r broblem recriwtio.

Gofynnwyd pam ei bod hi'n anodd denu deintyddion i ardaloedd gwledig.

- Cydnabuwyd eu bod hi'n anodd a bod y cyfnod pandemig wedi gwaethgu'r broblem o ran contractwyr. Nodwyd fod proses caffael gwasanaeth deintyddol y llywodraeth, sydd yn werth 5 miliwn, yn digwydd ar hyn o bryd o. Eglurwyd hefyd eu bod wedi edrych ar sut gall y Bwrdd Iechyd addasu'r gwasanaeth wrth ddefnyddio deintyddion y Bwrdd Iechyd a'i gyrru nhw allan i'r gymuned.

Ambiwllans

Cydnabuwyd fod y Bwrdd Iechyd angen gweithio yn fwy effeithiol er mwyn cynorthwyo'r gwasanaeth ambiwlans.. Nodwyd fod pedwar ffrwd o waith yn cael sylw ar hyn o bryd sef cymorth yng nghartref yr unigolyn, o flaen drws yr ysbyty, llif o fewn yr ysbyty a rhyddhau yn ôl i'r gymuned. Soniwyd fod gwaith mawr yn digwydd ar hyn o bryd i wneud y broses yn un lot fwy effeithlon.

Nodwyd, fel enghraifft o ddatblygiad y gwasanaeth, fod y Bwrdd Iechyd yn gweithio yn agos gyda'r gwasanaeth ambiwlans ac wedi nodi y gall y gwasanaeth wneud asesiadau wrth weld y claf yn ble maent wedi cael y ddamwain. Byddai hyn yn sicrhau fod y bobl sydd angen dod i'r ysbyty yn cael y blaenoriaeth.

O ran colli Pencadlys Ambiwllans Awyr Caernarfon, nodwyd nad oeddynt eisiau mynd mewn i ormod o fanylder wrth ateb y cwestiwn gan fod achos llys ar hyn o bryd a bod Bwrdd Iechyd Gwynedd ynghyd a Powys wedi gwrthwynebu'r newidiadau. Ategwyd nad oeddent yn sicr ar hyn o bryd a fydd colli Pencadlys yn cael effaith negyddol ar Ysbyty Gwynedd. Eglurwyd fod Ysbyty Gwynedd yn datblygu safle ambiwlans awyr er mwyn sicrhau fod y gwasanaeth yn gallu cael mynediad i'r ysbyty yn rhwydd.

Canoli Gwasanaethau

Adroddwyd gan gynrychiolydd o'r Bwrdd Iechyd fod bwriad, drwy'r cynllun 5 mlynedd, i wneud asesiad o beth fydd gofynion y boblogaeth am y blynyddoedd nesaf i'w ddod ac yna penderfynu lle mae'r Bwrdd angen darparu gwasanaethau. Crybwyllwyd fod yna ddwy ystyriaeth, sef sut y gellir sicrhau'r gwasanaeth gorau i bobl mewn angen a sut i sicrhau mynediad i'r gwasanaeth. Cydnabuwyd ei bod yn medru bod yn heriol i bobl sydd yn byw mewn ardaloedd gwledig i gael mynediad i wasanaethau ond ar yr un pryd, bod angen cofio mai'r cyfle gora i bobl gael ansawdd iechyd gorau ydy drwy gael y gwasanaeth gorau.

Gwasanaeth Fasciwlwr

Cadarnhawyd fod y gwasanaeth fasciolar yn parhau yn Ysbyty Glan Clwyd. Yr unig newid yw bod rhan o'r gwasanaeth arbenigol yn cael ei ddarparu yn Stoke. Nodwyd fod y niferoedd sydd yn derbyn y gwasanaeth yma yn fach iawn gyda thri yn ei dderbyn ar hyn o bryd. Eglurwyd mai'r bwriad i'r dyfodol yw datblygu'r gwasanaeth ac adeiladu ar y bartneriaeth gyda'r ysbyty yn Stoke. Credwyd ei bod hi'n bwysig nodi fod gwasanaethau arbenigol trwy Brydain yn digwydd mewn llai o ganolfannau a bod angen sicrhau fod pobl yn cael y gwasanaeth gorau phosib.

Cydnabuwyd a nodwyd eu bod yn ymwybodol o bryderon ynghylch pellter teithio i dderbyn rhai gwasanaethau. O ran y gwasanaeth fasciolar yn benodol, esboniwyd mai i dderbyn y gwasanaeth gorau phosib y man gorau ar hyn o bryd yw drwy'r ysbyty yn Stoke. Nodwyd fod y bartneriaeth rhwng yr ysbytai ar waith clinigol yn gweithio ac effeithiol iawn.

Iechyd Meddwl

Adroddwyd fod y gwasanaeth integredig iechyd meddwl rhwng Cyngor Gwynedd a'r bwrdd iechyd wedi dod i ben ym mis Mai 2024. Esboniwyd fod hyn wedi bod yn digwydd ar draws Cymru ac nid yn unigryw i Wunedd. Nodwyd fod y gwasanaeth dal yn bodoli ond yn fodel ychydig yn wahanol, hynny yw, tydi o ddim yn integredig. O ran y disgwyliadau, adroddwyd fod y gwasanaeth iechyd meddwl yn cael ei fonitro yn rheolaidd ac mae'r ffigyrau yn cael eu rhannu gyda'r llywodraeth yng Nghymru.

Esboniwyd nad ydynt wedi cynyddu'r tîm iechyd meddwl yn y bwrdd iechyd ond wedi defnyddio amser ychwanegol staff sydd yno yn barod er mwyn ceisio helpu. Cydnabuwyd fod dipyn o ôl-groniad ond fod hyn yn broblem genedlaethol a bod y timau cenedlaethol yn edrych ar beth ellir ei wneud i fynd i'r afael â'r problemau yma. Nodwyd eu bod yn monitro cwynion a bod tîm o fewn y bwrdd iechyd sydd yn helpu cleifion ac yn gwneud yn siŵr bod pobl yn cael ateb i'w cwynion mor sydyn â phosib.

O ran y dyfodol, nodwyd eu bod yn teimlo'n bositif oherwydd bod strategaeth newydd ar Iechyd Meddwl yn dod allan gan lywodraeth Cymru blwyddyn yma. Bydd hyn yn gwneud y disgwyliadau gan bawb o fewn y system yn glir. Gobeithir bydd y ffocws ar y claf fel eu bod nhw'n cael y gofal sydd angen.

Soniwyd bod gwaith yn cael ei gyflawni ar hyn o bryd o fewn y Timau Iechyd Meddwl Cymunedol er mwyn cyfarch y rhestru aros. Nodwyd hefyd bod adolygiad staffio yn digwydd er mwyn ceisio deall yn union lle mae'r meysydd gwan ac os ydy'r staffio yn ddigonol ar gyfer y dyfodol. Esboniwyd bod y bwrdd iechyd yn derbyn cefnogaeth hefyd gan 'HEIW' sydd wedi cyflwyno strategaeth newydd yn y maes.

Gwasanaethau canolraddol ataliol

O ran beth mae'r Bwrdd Iechyd wedi eu cyllidebu, eglurwyd fod un swydd wag yn ymwneud a therapi galwedigaethol ac un yn wag oherwydd salwch. O ran ffisiotherapi, nodwyd eu bod wedi recriwtio a bod pob tîm yn llawn. Credwyd eu bod hi'n amser cyffroes ar hyn o bryd i bobl sydd yn gweithio yn y maes yma a bod arian wedi cael ei roi gan y llywodraeth i deilwra swydd ddisgrifiadau a chwmpas proffesiynol. Esboniwyd fod yna ymgynghorydd therapi yn rheoli a rhedeg yr adran ac yn cael canlyniadau gwybodaeth gyda chleifion. Ar ben hynny, nodwyd fod data positif yn dechrau dod i sylw sydd yn dangos fod mwy o gleifion yn aros yn eu cartref a ddim wedi gorfod mynd i'r ysbyty.

Gofal Iechyd Parhaus

Eglurwyd fod y bwrdd iechyd yn gweithio o fewn fframwaith cenedlaethol a bod y broses yn un anodd a hir. O ran edrych ar ofal diwedd bywyd, esboniwyd fod y fframwaith yn

gadael i'r bwrdd iechyd symleiddio proses. Ar ben hyn, er mwyn trio symleiddio'r broses mwy, nodwyd eu bod wedi bod yn defnyddio rhai o'r gwllâu yn yr ysbytai cymunedol yn wahanol. Hynny yw, dod a'r claf i'r ysbyty cymunedol a gwneud yr asesiad yn yr ysbyty cyn mynd adref neu i gartref penodol.

Gwella systemau a chyfathrebu

Eglurwyd mai blaenoriaeth y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd yw gwneud yn siŵr fod eu systemau yn integreiddio yn llawn. Nodwyd fod ambell i le, fel yr uned iechyd meddwl, lle nad oes ganddynt systemau electroneg mewn lle ar hyn o bryd. Er hyn, mae'r bwrdd iechyd yn datblygu system electroneg ar gyfer cofnodi holl ofal iechyd. Teimlwyd ei fod yn flaenoriaeth leol i'r bwrdd iechyd ond fod angen cydweithio gyda byrddau iechyd eraill i wneud yn siŵr bod popeth yn integredig

Tynnwyd sylw gan aelod at ddiffygion y systemau electroneg yn yr ysbytai. Nododd ei fod wedi bod yn Ysbyty Gwynedd am apwyntiad ond nad oedd yr ysbyty yn medru cael lluniau ei belydr-x o Abergele oherwydd bod y systemau yn wahanol a ddim yn gydnaws. Ategodd ei fod yn bwysig fod y doctoriaid mewn ysbytai gwahanol yn medru gweld y wybodaeth maent ei angen yn hawdd ac yn syth.

Cydnabuwyd cynrychiolydd y bwrdd iechyd bod angen gwella'r ffordd maent yn defnyddio technoleg a manteisio mwy arno. Esboniwyd fod Covid wedi creu peth newid ond bod angen parhau i ddatblygu defnydd o dechnoleg a sicrhau fod systemau priodol mewn lle.

Diolchwyd i'r cynrychiolwyr am fod mor barod i ateb cwestiynau gan yr aelodau ac am fod yn onest gyda'i atebion. Pwysleisiwyd fod angen cydweithio rhwng pawb i wneud yn siŵr fod pethau yn gwella yn y dyfodol.

PENDERFYNIAD

Derbyn y wybodaeth a dderbyniwyd gan y Bwrdd Iechyd a'u hymatebion i gwestiynau'r aelodau fydd wedi eu crynhoi yng nghofnodion y Pwyllgor.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.30yb a daeth i ben am 2:50yp